

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 65
19 februarie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la denumirile geografice (nr.19 din 31.01.2024)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat în titlu, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat ca inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.73 din 31.01.2024, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor ordinare, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit Notei informative, proiectul de lege are drept scop eficientizarea politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu norme juridice a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor juridice ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale sau completarea unor norme juridice pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.

4. Cu referire la aspectul normativ, menționăm că, adoptarea proiectului de lege va necesita revizuirea legislației în vigoare.

5. În altă ordine de idei, menționăm că potrivit art.25 alin.(1) și (2) din Legea nr.100/2017, elaborarea proiectului actului normativ urma a fi precedată de efectuarea studiilor de cercetare pentru cunoașterea temeinică a realităților social-economice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene.

În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză *ex ante* aprobate de către Guvern.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative și respectării normelor de tehnică legislativă

1. Cu referire la art. 1 și art. 9 din proiect, atragem atenție că acestea sunt în contradicție cu prevederile mai multor acte normative în vigoare. Astfel, invocăm prevederile art.14 alin.(2) lit.s) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, potrivit căreia, *consiliul local aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber [...], în condițiile legii.*

În aceeași ordine de idei, pct.9 din Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996 statuează că *denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor și sectoarelor lor, orașelor, comunelor și satelor se hotărăsc de către Parlament, luându-se în considerare deciziile consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor, pornindu-se de la interesele naționale, condițiile economice și geografice, tradițiile istorice, culturale, naționale, modul de trai, alte particularități locale.* Pe cale de consecință, pct.12 din Regulamentul prenotat, dispune interzicerea schimbării denumirilor tradiționale ale localităților ce țin de moștenirea istorică, națională și culturală a țării.

Reglementări normative privind denumirile unităților-administrativ teritoriale se regăsesc și la art.5¹ alin.(3), art.10 alin.(3) și art.18.alin. (2) din Legea nr.764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și anume: „Comuna poartă denumirea satului-reședință”, „Raionul poartă denumirea orașului-reședință”, „ Soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii”.

Deși, atât art.1, cât și art.9 din proiect menționează că prezenta lege nu se aplică domeniilor ce țin de atribuirea denumirilor în conformitate cu Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate și cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese, există un risc major de confuzie la aplicarea legilor enumerate, mai ales pornind de la faptul că proiectul de lege examinat conține noțiuni similare cu cele conținute în Legea nr.66/2008. În acest sens, atragem atenție asupra faptului că proiectul examinat face parte din categoria legilor ordinare și orice contradicție sau confuzie care va surveni în procesul de implementare va determina aplicarea legii cu forță juridică superioară, prin urmare normele expuse în proiect nu vor produce efectul urmărit.

2. Cu referire la art.26, considerăm oportun a fi divizat în două articole separate: unul referindu-se la survenirea răspunderii juridice, altul - la normele

privind soluționarea litigiilor ce țin de atribuirea, redenumirea sau utilizarea denumirilor geografice.

De asemenea, este necesar a se identifica forma răspunderii juridice care va surveni pentru încălcarea prevederilor cadrului normativ în domeniul denumirilor geografice, acțiunile sau inacțiunile pentru care survine aceasta, autoritatea care adoptă decizia privind aplicarea răspunderii juridice și modul de contestare a deciziei.

3. În partea ce ține de alin.(1) din art.26 al proiectului de lege, menționăm că, art.28 „Contravenția neînsemnată, tentativa de contravenție” și art.93 „Încălcarea legislației privind geodezia, cartografia și topografia” din Codul contravențional nu pot servi drept temei pentru atragerea persoanei la răspundere contravențională pentru încălcarea legislației în domeniul denumirilor geografice, deoarece:

a) potrivit art.26 din Codul contravențional, contravenția neînsemnată și tentativa de contravenție neînsemnată constituie una dintre cauzele care înlătură răspunderea contravențională, iar

b) art.93 din Codul contravențional face parte din contravențiile ce atentează la drepturile reale și poate servi temei pentru răspundere contravențională doar atunci când survine una dintre faptele enumerate expres în acesta.

În concluzie, relevăm necesitatea revizuirii inițiativei legislative prin prisma obiecțiilor expuse. Subliniem că, potrivit art.3 alin.(1) și (4) din Legea nr.100/2017, la elaborarea unui act normativ urmează a se ține cont de un șir de principii, printre care se regăsesc legalitatea și echilibrul între reglementările concurente, oportunitatea, coerența și predictibilitatea normei juridice, or, *actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare și în acest scop proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.*

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală